

[Hans Schmidt.]

torer. Levestandarden er meget højere. Spørgsmålet er så blot, om den kan holde. Og hvem skal lede og hvem skal udføre arbejdet på mark og i stald? Så længe der er tale om andelsmark og andelsstald drift, kan det måske endda tænkes, at livet kan leves lykkeligt også under sådanne forhold. Jeg antager ikke, at folk i de lange tider før udskiftningen for 200 år siden har ventet herpå i dyb ulykke. For endnu tydeligere at tegne billedet af den nye samfundsorden, der er under optræk og som jeg vil kalde andelsbyfællesskabet, vil jeg her tilføje, at forhold, som kan sammenlignes med landbrugssektoren, også gør sig gældende for den industrivirksomhed, jeg nævnte før, for det er et andelsselskab, så længe lederen er en Mads Clausen.

Og for at det ærede medlem hr. Aksel Larsen ikke om et øjeblik — jfr. det nationale — skal komme for skade at sige som så: dér talte en reaktionær bondemand, vil jeg skynde mig også at tilføje, at for mig og min slægt og min gård er dette problem ved at blive løst på en helt anden måde. Mit bosted ligger nemlig for de 2/3 vedkommende inden for det område, hvortil professor Bredsdorff er ved at udarbejde en byplan ud fra forventningen om, at der her vil opstå en by på 20 000 indbyggere. Jeg tror, det ærede medlem vil have forståelse for, at det gav mig noget af et chok, da jeg ved juletid opdagede dette, når jeg nævner, at min slægt netop i disse år har ejet dette bosted i hvert fald i 300 år — det ved vi, fordi det er så lang tid siden, at hertug Bugislav på Nordborgen var vidne ved vielsen af min syv gange tipoldefar — og når jeg samtidig siger, at jeg i de mange kriseår mellem krigene svedende sad på malkeskamlen i angst for at miste dette bosted.

Selvfølgerlig viger jeg ikke, før tiden er inde, men når det endelig skal ske, da skal det være en trøst, at der på mine marker er plads til mange og forhåbentlig lykkelige arbejderhjem fra en godt ledet industrivirksomhed. Jeg står altså ganske objektiv og personlig uberørt af det billede, jeg tegnede af det andelsbyfællesskab, der er optræk til.

Nu er jeg ikke ganske klar over, om dette billede allerede svarer til de forestillinger,

det ærede medlem har om en fremtids socialistiske samfundsorden — i så fald vil jeg også tilføje, at en sådan samfundsorden endnu ikke er den allerværste. Men så lurer faren for friheden fra en anden kant. Vejen er da beredt til, at andre på få timer og med et greb eller langsomt og snigende kan indtage de nøglestillinger, vi selv har skabt, og andelsbyfællesskabet er da forvandlet til noget helt andet, som jeg ikke skal navngive.

Så står der endnu det spørgsmål tilbage, hvad alt dette har at gøre med det forslag, vi her behandler. Jeg kan ikke se rettere, end at denne udvikling vil fremmes under de forhold, frihandelssammenslutningen medfører, når det arter sig sådan, at vi standser herved, hvorimod det er en kendsgerning, at familiebrugene er et mål, som er forankret i Romtraktaten.

Jeg forstår det således, at det har sin bestemte mening — måske ubevidst — at det ærede medlem plæderer for de syv og imod den sammenslutning af de syv og de seks, som jeg altså plæderer for. Men om parallellen i øvrigt holder her, er jeg som sagt ikke klar over.

Dernæst vil jeg gerne besvare nogle spørgsmål, det ærede medlem hr. Lannung rettede til mig ved første behandling. Udgangspunktet for disse spørgsmål var jo ikke den tale, jeg lige havde holdt, men et ufuldstændigt citat taget ud af en sammenhæng, det ærede medlem end ikke var kendt med.

Citatet var hentet fra en nytårsartikel, jeg skrev i vort blad Der Nordschleswiger, og ikke, som det ærede medlem sagde, i Flensburger Tageblatt. Det har det ærede medlem nu rettet i fortrykket, men da påstanden blev fremsat her fra talerstolen, måtte det virke desorienterende på mig. Vel var jeg klar over, at jeg ikke havde skrevet nogen artikel i Flensburger Tageblatt — jeg går ikke over grænsen for at skrive artikler om vore hjemlige forhold, for jeg har lagt mærke til, at det let kan give anledning til misforståelser — men i det øjeblik måtte jeg regne med, at der uden mit vidende var sket noget på linje med historien om de flere tusinde fjernsynsapparater, det tyske reklamefjernsyn skulle have foræret medlemmer af det tyske mindretal. Tidspunktet var det samme, og jeg måtte altså regne med, at